

UPPROP FÖR EN ALTERNATIV FINANSIERING AV SVERIGES INFRASTRUKTUR

De återkommande problemen med tågtrafiken i Sverige har en enkel förklaring: Sverige har i flera decennier underinvesterat i infrastrukturen och dess underhåll. Samtidigt har Sveriges befolkning och ekonomi vuxit vilket ökar belastningen på infrastrukturen ytterligare. Lösningen är inte att fortsätta i samma gamla hjulspår, utan nya vägar måste prövas.

I debatten om infrastrukturen ställs ofta nya stambanor mot upprustning av befintlig järnväg. Men Sverige behöver både och. Tillsammans skapar både gamla och nya stambanor möjlighet till den tågtrafik Sverige behöver för framtiden. Genom att investera i nya stambanor så möjliggörs snabba och pålitliga resor mellan Stockholm–Göteborg, Stockholm–Malmö och orterna däremellan, samtidigt som mer utrymme skapas för den regionala persontrafiken och för godstrafiken på befintliga stambanor. Därutöver kommer det frigöras tillräcklig tid på spåren för att hantera underhållet. Förutom rena transportvinster skapar nya snabba stambanor förutsättningar för 300 000 nya bostäder, bättre matchning på arbetsmarknaden, ökad export och omställning till mer miljövänliga transporter.

I grunden handlar denna fråga om Sveriges konkurrenskraft. En av Sveriges utmaningar på den internationella marknaden är vårt geografiska läge i Europas periferi. För att möta denna utmaning krävs tidseffektiva och pålitliga transporter med mycket hög kapacitet, vilket nya stambanor levererar. För företag är det avgörande att kunna lita på att godstransporter kommer fram i rätt tid, eftersom redan små förseningar kan innebära stora kostnader. Dagens järnväg garanterar inte de tillförlitliga transporter som krävs av ett konkurrensutsatt näringsliv.

Nya stambanor och höghastighetståg skapar dessutom helt nya möjligheter att bo på en ort och arbeta på en annan. Det leder till att fler orter kan utvecklas och bli attraktiva bostadsorter och matchningen på arbetsmarknaden förbättras.

Samtidigt ökar det potentialen för företag att etablera verksamheter utanför storstadsregionerna och därmed skapa nya jobb på den svenska landsbygden.

För att dessa effekter ska uppnås krävs att de nya stambanorna byggs för höga hastigheter – 320 km/tim – samt att investeringen finansieras utanför infrastrukturanslaget, med exempelvis lån. Alternativ finansiering krävs för att

- ▶ **de nya stambanorna ska kunna byggas samtidigt som den befintliga järnvägen rustas upp, så att de inte blir en "gökunge" som tränger undan andra nödvändiga infrastrukturåtgärder,**
- ▶ **utbyggnaden och upprustningen av järnvägen ska kunna ske i hög takt, så att den nya stambanan kan börja trafikeras och nyttan av investeringen realiserar inom rimlig tid, samt för att**
- ▶ **uppnå effekterna 300 000 nya bostäder, bättre matchning på arbetsmarknaden och fler miljövänliga godstransporter.**

Nya stambanor för höghastighetståg beräknas kosta 230 miljarder kronor. Med exempelvis en lånefinansiering skulle den offentliga skulden öka med några procentenheter. Sverige skulle därmed, med mycket god marginal, fortfarande uppfylla EU:s riktlinje om att den offentliga skulden ska vara lägre än 60 procent av BNP.

Idag står transporter för ungefär en tredjedel av Sveriges klimatpåverkande utsläpp. Prognoserna visar dessutom på en fortsatt ökning av transporterna. För att minska utsläppen måste vi antingen minska transporterna, vilket skulle sänka Sveriges tillväxt, eller öka investeringarna i miljövänliga och fossilfria transporter genom en ny snabb stambana.

Vi ser med stor oro på det förslag som lämnats till regeringen, som på grund av regeringens direktiv innebär långsammare tåg och halverad byggtakt. Risken är stor för en kostnadsineffektiv halvmesyr

som tränger undan andra investeringar. Framtidens transporter ska inte byggas med gårdagens teknik och Sveriges utmaningar möts inte med antingen höghastighetståg eller upprustning av befintlig järnväg. För att klara konkurrenskraften och möta klimathotet behövs både och.

Vi uppmanar därför Sveriges regering och riksdag till blocköverskridande samtal om infrastrukturen, som lägger grunden för nödvändiga beslut om att öppna upp för en alternativ finansiering av infrastrukturen!

VI UPPMANAR DÄRFÖR SVERIGES REGERING OCH RIKSDAG TILL BLOCKÖVERSKRIDANDE SAMTAL OM INFRASTRUKTUREN, SOM LÄGGER GRUNDEN FÖR NÖDVÄNDIGA BESLUT OM ATT ÖPPNA UPP FÖR EN ALTERNATIV FINANSIERING AV INFRASTRUKTUREN!

Johan Trouvé
vd Västsvenska
Handelskammaren

Stephan Mächler
vd Sydsvenska Industri-
och Handelskammaren

Jonas Ekeröth
vd Handelskammaren
Jönköpings län

Pia Lagerlöf
Generalsekreterare
Swedtrain

Ola Ringdahl
vd Nord-Lock Group

Johanna Palmér
vd Östsvenska
Handelskammaren

Björn Westerberg
vd Branschföreningen
Tågoperatörerna

Crister Fritzon
vd SJ

Britta Lejon
Förbundsordförande
Fackförbundet ST

Sverige har i flera decennier underinvesterat i sin infrastruktur. Lösningen är inte att fortsätta i samma gamla spår. Det är dags att pröva nya vägar.